

Стоит отметить, что в январе 2008 г. Европейский суд по правам человека постановил, что гомосексуальность не может быть причиной отказа в усыновлении. Таким образом, в европейских странах отдельные граждане вне зависимости от их ориентации, одинокие или сожительствующие с партнёром, могут подавать запрос на усыновление. В то же время необходимо иметь в виду, что в Германии, например, гомосексуальные пары, состоящие в зарегистрированном гражданском партнёрстве, получили ограниченное право на усыновление еще в 2005 г.: один из партнеров может усыновить ребёнка своего партнера, однако только в том случае, если между ребенком и первым родителем существует кровное родство. Однако, пара, состоящая в гражданском партнёрстве, по-прежнему, не имеет права усыновить ребёнка-сироту. Усыновить имеет право лишь один из партнёров, а второй может подать заявление на получение «ограниченных прав по воспитанию ребёнка». Право на искусственное оплодотворение в Германии имеют лишь женщины, состоящие в зарегистрированном (гетеросексуальном) браке. Однако банки спермы решают самостоятельно, предоставляют ли они сперму лесбийским парам. И хотя Федеральный медицинский совет Германии рекомендует врачам воздержаться от искусственного оплодотворения женщин, не состоящих в гетеросексуальном браке, принятие решения всё же остаётся за врачами. Такой же порядок действует и во многих других странах Европы. Соответственно легализация однополых союзов еще не уравнивает их прав в отношении усыновления или использования искусственного оплодотворения.

Таким образом, проблема усыновления или рождения детей в однополых союзах остается актуальной и неразрешенной в настоящий момент. Необходимо скорректировать нормы действующего законодательства с тем, чтобы защитить и права лиц, желающих усыновить или родить ребенка, используя искусственное оплодотворение, в том числе одиноких граждан, но и максимально защитить интересы детей. Что подчеркивается в СК РФ: регулирование семейных отношений осуществляется в соответствии с принципами добровольности брачного союза мужчины и женщины, приоритета семейного воспитания детей, заботы об их благосостоянии и развитии (ст.1).

Литература:

1. Антакольская М. В. Семейное право: Учебник – М.: Юрист, 1996. С. 111.
2. Антакольская М. В. Семейное право: Учебник – М.: Юрист, 1996. С. 110.
3. Смолина Л. А. Правовое регулирование отношений супругов и бывших супругов // Автореферат дисс. канд. юр. наук. Казань. 2006. С. 9.
4. Council of Europe, Ad hoc committee of experts on bioethics, report on human artificial procreation. Strasbourg. 1989.
5. www.demoskope.ru
6. <http://ria.ru>
7. www.mk.ru

ЩОДО ОБ'ЄКТУ ТЕРОРИСТИЧНОГО АКТУ

Петлиця Дар'я Павлівна

Студент-спеціаліст юридичного факультету

Харківського національного університету

імені В.Н. Каразіна

e-mail: dashunja2007@yandex.ru

Ключові слова: тероризм, терористичний акт, об'єкт злочину, громадська безпека, національна безпека

У нашій країні розвитку тероризму сприяють глибока соціально-економічна криза, протистояння політичних сил, наростання проявів сепаратизму, зубожіння та люмпенізація значної частини населення, процеси соціального розшарування, розвиток кримінальних підприємницьких та державних структур, корумпованість державного апарату, розвиток потужного нелегального ринку зброї, девальвація моральних та духовних цінностей.

Перші спроби формування міжнародно-правової основи антитерористичної взаємодії були ще до II світової війни. В 1937 році під егідою Ліги націй було розроблено Конвенцію щодо попередження тероризму та покарання за нього, і Конвенцію про створення міжнародного кримінального суду. Щоправда обидва ці документи в дію так і не вступили.

Необхідно розрізняти два споріднених, але різних за змістом поняття — терор і тероризм. Терор — насильство влади з її державним апаратом проти народу з метою придушення не тільки опозиції, але й всього загалу, з метою викликати жах і залишити думки про спротив. Іншими словами, терор — насильство з боку сильного.

Натомість тероризм — насильство «з боку слабшого», насильство, що виходить від опозиційних прошарків суспільства, радикально налаштованих і, як правило, вельми нечисленних. Тероризм носить політичну, соціальну чи національну ознаку в залежності від цілей своїх носіїв. Тероризм як явище переслідує дві основні знакові мети. Перше — вчинити тиск на органи влади, залякати, посіяти страх і непевність. Другою метою і водночас ознакою тероризму є бажання викликати співчуття в своїй цільовій аудиторії, тобто в тому прошарку суспільства, який, як вважається, піддається гнобленню або дискримінації, але поступається в радикальності терористам. Таким чином, тероризм неможливий без того, щоб терористи не оголосили про свою відповідальність за здійснений акт насилля. «Тероризм» у перекладі з латини означає «жах», «страх». У сучасній літературі існує понад сто визначень поняття «тероризм», але всі вчені єдині у тому, що він є специфічною формою насильства, спрямованого проти невинних людей. Тероризм можна визначити як загрозу застосування насильства, що породжує почуття страху як у окремих громадян, так і серед багатьох людей, і розрахована на їх залякування та породження недовіри до органів державної влади у здатності протидіяти цим злочинним проявам.

Кримінальний кодекс України визначає терористичний акт як застосування зброї, вчинення вибуху, підпалу чи інших дій, які створювали небезпеку для життя чи здоров'я людини або заподіяння значної майнової шкоди чи настання інших тяжких наслідків, якщо такі дії були вчинені з метою порушення громадської безпеки, залякування населення, провокації воєнного конфлікту, міжнародного ускладнення, або з метою впливу на прийняття рішень чи вчинення або невчинення дій органами державної влади чи органами місцевого самоврядування, службовими особами цих органів, об'єднаннями громадян, юридичними особами, або привернення уваги громадськості до певних політичних, релігійних чи інших поглядів винного (терориста).

Прийнято вважати, що об'єктом злочинів є не будь-які суспільні відносини, а лише ті, які поставлені під охорону закону про кримінальну відповідальність. Тому не тільки безпосереднім і родовим, а й загальним об'єктом всіх злочинів є не вся сукупність суспільних відносин, а тільки ті соціально схвалені відносини, які законодавець поставив під охорону кримінального законодавства. Отже, об'єктом будь-якого злочину, зрештою, завжди виступають об'єктивні відносини між людьми, що існують в суспільстві та охоронювані законом про кримінальну відповідальність.

Грунтуючись на таких міркуваннях, робиться висновок, що об'єктом злочину є ті суспільні відносини, на які посягає злочин, завдаючи їм певної шкоди або загрожуючи заподіянням шкоди, та охоронювані законом про кримінальну відповідальність. [1, с.104]

Встановлення об'єкту та предмету злочину відіграють не тільки важливу теоретичну, але і практичну роль. Вчення про об'єкт злочину та його факультативну ознаку є одним з основних розділів теорії про злочин. На тій підставі, що формула „об'єкт злочину

= суспільні відносини” є універсальною категорією, адже, по-перше, тільки через суспільні відносини можуть виражатися блага, права, цінності, по-друге, поняття «суспільні відносини» значно ширше ніж інші існуючі формулювання об’єкта злочину і, по-третє, як слушно зазначає проф. В.М. Трубніков, що людина поза межами суспільних відносин є лише біологічною істотою. [2, с. 85]

У КК України законодавець визначив родовим об’єктом терористичного акту громадську безпеку, розмістивши (терористичний акт) в розділі IX «Злочини проти громадської безпеки», тобто визначив, що саме громадська безпека потребує охорони від цього виду злочину.

Однак в науковій літературі багато авторів, особливо із числа тих, хто безпосередньо займається проблемами тероризму, піддали сумніву правильність такого рішення законодавців на тій підставі, що, виходячи з обставин самого діяння терористичної спрямованості, порушення громадської безпеки виступає для терористів хоча і першочерговою, але фактично не основною, а допоміжною дією, засобом посягання на інший об’єкт у складному (складеному) злочині.

Тероризм відноситься до такої категорії складних злочинів, в яких посягання на один об’єкт (громадську безпеку) служить способом заподіяння шкоди іншому об’єкту - основному.

Виходить, що всупереч канонам кримінально-правової науки при віднесенні тероризму (терористичного акту) до злочинів проти громадської безпеки законодавець наділяє фактично додатковий об’єкт, посягання на який служить способом посягання на якийсь основний, ознаками основного об’єкта.

Б. Романюк, В. Журавльов та В. Коваленко визначають родовим об’єктом терористичного акту основи національної безпеки, обґрунтовуючи це тим, що тероризм пов’язаний з репресивною, жорстокою формою боротьби проти політичних і класових супротивників насильницькими методами залякування. [3, с.25–26]

Визначення в якості родового об’єкта злочину, передбаченого статтею 258 КК України, основ національної безпеки України також обумовлено тим, що ці злочини характеризуються достатньо високим ступенем суспільної небезпеки. Відомо, що саме цей факт, як підстава, що характеризує кримінально-правову заборону, яка в повній мірі та в першу чергу дає привід віднести суспільно небезпечне діяння з достатньо високим ступенем суспільної небезпеки, чим характеризуються ці злочини, до злочинів проти основ національної безпеки України.

Проведене дослідження проблеми визначення об’єкту терористичного акту може дати висновок, що, не дивлячись на все різноманіття позицій, на наш погляд, усі існуючі в науці кримінального права концепції стосовно об’єкта злочинів самі по собі є правильними й односторонніми. Терористичний акт – багатооб’єктний злочин. Основним безпосереднім об’єктом терористичного акту є громадська безпека, в той же час безпосередніми додатковими об’єктами можуть бути також і національна безпека, життя, здоров’я громадян, власність тощо.

Науковий керівник: к.ю.н, доц. Храмцов О.М.

Література:

1. Кримінальне право України. Загальна частина: навчальний посібник/ [В.М. Трубніков, Я.О. Лантінов, О.М. Храмцов та ін]: за заг. ред. В.М. Трубнікова.-Х.:ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2012.-448с.
2. Новий погляд на об’єкт злочину/ Трубніков В.М. // Право і безпека. - 2002. - № 1. - С. 81-87
3. Журавльов В. П., Романюк Б. В. Кримінально-правове визначення тероризму // Тероризм: сучасний стан та міжнародний досвід боротьби / В. П. Журавльов, Б. В. Романюк, В. В. Коваленко та ін.; За ред. Я. Ю. Кондратьєва та Б. В. Романюка. — К.: Національна академія внутрішніх справ України, 2003. — 452 с.